az Árpád-korra utalnak. A koponyák közül egy pár szintén gyűjteményünkbe jutott. Az omladékból végezetre egy szentelt víz-tartó összeilleszthető darabokban, 2 darab márványkő és agyag cserép töredékek is kerültek elő.

Kék-tó falu külön létezett s róla az ujkorban lesz szó.

Sámson falu.

Samson	1446	Sámson	1563	Sámson	1774
Samsony	1455	Sámson	1563	Sámson	1776
Sampson	1456	Sámson	1564	Sámson	1787
Samson	1463	Sáncson	1647	Sámson	1788
Sámson	1549	Sámson	1663	Sámson	1799
Samson	1552	Sámson	1701	Sámson	1808
Sámson	1556	Sáncson	1723	Sámson	1814
Sámson	1561	Sáncson	1752		

A falu hihetően alapítójától kapta nevét. Minthogy a szomszédságban (Kutas stb.) a Bór nemzetség volt birtokos s minthogy Sámson, ez a ritkán használt személynév, az Árpádok korában épen e nemzetségnél előfordul, valószinűnek tarthatjuk, hogy e helység Bór Sámsonról neveztetett el, kiről egyebet nem tudunk: mint hogy IV. Béla uralkodása alatt becslő volt.[1] | 1259

Mikor a faluról az irások beszélni kezdenek, akkor az a hód-vásárhelyi uradalom tartozékát képezte, mely tudvalevőképen már Zsigmond király idejében Hunyadi János tulajdona volt s mint ilyet nyerte azt vissza az országgyű- | 1450 léstől a Szekcsei Herczegek ellen folytatott perében, midőn t. i. ezek hamis oklevelek alapján a

[1] Fejérnél i. m. IV. II. 519. V. ö. Wertner I. 119.

hőst ez uradalmától megfosztani akarták,[1] bár e levélben a tartozékok külön megnevezve nincsenek, de annál pontosabban megvannak a koholt levelekben,[2] melyek szerint a hód-vásárhelyi uradalomnak s azok tartozékainak tulajdon joga a Szekcsei Herczegeket illeti. Azután, hogy a nagy hős az udvarnál kegyvesztett lőn, V. László király az uradalommal együtt Sámson falut is megnevezetten Harapkói Bothos Andrásnak, — majd, ennek csakhamar bekövetkezett halálával, Bothos leányainak, Annának, Szekcsei Herczeg Pálnénak, s Margitnak, Bazini Gróf Györgynének ado- | 1455 ápr. mányozta.[3] E rendelkezés azonban nem hajtatott végre, mert Hunyadit még ez év őszén is, mint Vásárhely tényleges földesurát, látjuk intézkedni.[4] A másik év tavaszán pedig a király formailag is visszaadta Hunyadinak elvett javait s ezek közt e falut is,[5] melyet ő ezután nem sokára bekövetkező haláláig birt. Ekkor, tudvalevőképen, a király | 1456 a Hunyadi javak jó részét ismét elvette az örökösöktől, de a vásárhelyi uradalmat, ebben Sámsont is, azoknak meghagyta, ugy hogy a falu Szilágyi Erzsébet özvegyi élvezetében maradt akkor is, mikor Mátyás trónra jutott. Albert csanádi püspök és Lábatlani János e vidéken terjeszkedni akarván, szemet vetettek a falura, s azt a szomszédságban levő nehány más helységgel (Csomorkány, Fecskés, Kutas, Földvár stb.) együtt fölkér-

[1] Az országgyűlés végzése gr. Telekinél, Huny. kor. X. 248—256.

[2] L. ezeket Orsz. lt. Dl, 1816. (Megjelentek M. tört. tár. VI. 28. s köv. l.)

[3] Orsz. lt. Dl. 14942

[4] Géressy, gr. Károlyi oklt. II. 182.

[5] Müncheni állami levéltárból vett másolat a Békés megyei régiségtárban.

ték a királytól. Az özvegy kormányzóné azonban a dolognak neszét vévén, a maga tisztjeit, u. m. Teleki Varjasi Jánost és Czira Benedeket Aradra küldte, hogy az ottani káptalan előtt fiát, a királyt, letiltassa az apai örökség eladományozásától s az idegen foglalás ellen óvást tegyen.[1] Ez el- | 1463 járásnak eredménye lett, hogy a nagyasszonytól nem vették el javait, mig élt: de a mint e világot ide hagyta, Mátyás e vidéki birtokainak nagy részébe jó vitézeit, a Jaksicsokat ültette, kiknek nagylaki uradalmához nem sokára Sámson is oda csatoltatott, ép' úgy, mint a szomszédos Csomorkány, Fecskés, Tót-Kutas falvak, melyek lakossága ettől fogva lassanként ráczokkal keveredett meg. Később a falu a Korvin János tulajdonába ment át.[2]

A falu beltelke valószinűen a Száraz-ér tulsó partján, a mostani falu helyétől északra, feküdt, mint a hol a földből, a 60-as években, sok tégla és cserép törmeléket ástak ki.[3]

Solt falu.

Soht	1219	Sood	1501	Szód	1656
Soud	1266	Solth	1631	Sod	1657
Solth, Soolth	1408	Solt	1631	Sód	1669
Sood	1488	Szód	1655	Sod	1669

A Solt személynevet, melyen Arpád fiát, a fejedelmet, ismerjük, hajdan nemesek és közren-

[1] A káptalan erről szóló levele 1463. aug. 9-ről, Orsz. lt. Dl. 15862

[2] Csánki, i. m. I. 711.

[3] Somogyi L. sámsoni ref. lelkész közlése.